СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Г. І. РИБАК, канд. екон. наук., ст. викл. кафедри економічної теорії та міжнародної економіки
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Рушійною силою для розвитку економіки країни є високий рівень трудового потенціалу. Процес децентралізації ставить перед місцевими органами влади завдання забезпечення належних умов для реалізації потенціалу працездатного населення України. У сучасних умовах нестабільності економіки, високого рівня інфляції та безробіття одним з важливих напрямів роботи є соціальний захист працездатного населення. Зайняте населення своєю перетворюючою діяльністю впливає на стан власної соціальної захищеності та тих, хто цього потребує. Соціальним захистом працездатного населення, перш за все, є забезпечення гарантій робочого місця, гідної заробітної плати, досягнення оптимального співвідношення між доходами та витратами працюючого населення, підвищення рівня та якості життя населення й особливо середнього класу українського суспільства, який становить основу малого та середнього бізнесу.

В умовах децентралізації продовжує існувати проблема, коли людина має права на отримання соціального захисту, але фактично позбавлена можливості її отримати. Про це свідчить тенденція відтоку працездатного населення за кордон. Міграція робочої сили пов’язана не лише з пошуком високооплачуваної роботи, а й гідної праці, кращих умов життя та освіти. Така ситуація спричиняє «відплив умів». Для соціальної безпеки країни зовнішня міграція кваліфікованих працівників є загрозливою, бо зменшує якість трудових ресурсів, що залишаються в Україні, окрім того відбувається посилення навантаження на працююче населення. Все це може не тільки

гальмувати розвиток науково-технічного прогресу, а й загалом становити загрозу економічній безпеці країни.

Нагальними мірами соціального захисту працездатного населення в регіонах мають стати:

- боротьба з безробіттям, яка за розрахунками спеціалістів сягає близько 4-6 млн. осіб в Україні. Місцеві органи влади мають спростити бюрократичний апарат в центрах зайнятості, розробка та реалізація програм зайнятості, мотивувати населення до само зайнятості, створення умов для розвитку бізнесу, розвиток галузей, що є перспективними для регіону, створення позитивного іміджу місцевості;
- створення умов гідної праці (належний контроль санітарних норм та техніки безпеки, індексація заробітної плати до реального рівня споживчого кошика);
- підвищення рівня життя населення, шляхом забезпечення населення житлом, якісними комунальними послугами, створенням належної інфраструктури та ін.;
- обов'язкове соціальне страхування засноване на внесках, що забезпечуватиме гарантований дохід;
- застосування диференційованої податкової системи та пільг для підприємств, що стимулюватимуть до створення робочих місць, інвестування у розвиток населення та інфраструктури.
- Інвестування в освіту, наукові розробки та стартапи.

Децентралізація дозволить делегувати повноваження місцевим органам влади, які зможуть сформувати ефективну модель соціального захисту, що відповідатиме нагальним проблемам місцевості. Реформування системи соціального захисту населення в країні має ґрунтуватися на ідеях соціально держави, дотриманні принципів цього захисту, прав і свобод громадян, реального забезпечення соціальних гарантій, сприяння самореалізації економічно активної частини населення. До регуляторного механізму взаємодії

суспільного і державного необхідно імплантувати етичну складову, для якої потрібні високоосвічені та креативно діючі працівники і бізнесмени, здатні не тільки високопродуктивно працювати, але й дотримуватися норм моралі, в результаті чого не тільки сплачуються податки, але й є можливість соціально захистити індивіда шляхом підтримання, насамперед, його працездатності.

Література

1. Система соціальних послуг в Україні в сучасних умовах: збірник статей за матеріалами національної конференції / Кол. авторів. Харків: ХІСД, 2018. 52 с. URL: http://khisr.kharkov.ua/files/docs/1531820574.pdf

2. Осіпова Л. В., Плахтій В. Г. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні: сучасний стан та перспективи. URL: http://politeco.nmetau.edu.ua/journals/1/7_a_ua.p